

Jørn Katarinos kodas Lier Horst

GERIAUSIAS
METŲ
KRIMINALINIS
ROMANAS

2019 m. „Petrona“
apdovanojimas

baltos lankos

Jørn Lier Horst

Katarinos kodas

kriminalinis romanas

Iš norvegų kalbos vertė Giedrė Rakauskaitė

baltos lankos

Ant spintos dugno stovėjo trys kartoninės dėžės. Vistingas paėmė didžiausią. Vienas kampas praplyšęs, tad į svetainę reikia nešti atsargiai.

Keturios dangčio dalys sulankstytos. Atidaręs dėžę Vistingas išėmė didžiausią segtuvą, ant jo nugarėlės išblukęs įrašas „Katarina Haugen“. Padėjęs dėžę į šalį, pasiėmė raudoną segtuvą su užrašu „Liudininkai I“ ir dar du tos pačios spalvos segtuvus – „Liudininkai II“ ir „Liudininkai III“. Netrukus rado, ko ieškojęs – segtuvą su užrašu „Kleiverveieno kelias“.

Šiose dėžėse buvo visi užrašai, kas nuveikta tiriant Katarinos bylą. Tiesą sakant, jam nereikėjo neštis namo visų su byla susijusių dokumentų, bet negalėjo leisti šiems patekti į archyvą. Kaskart imant marškinius, spintos dugne dunksančios dėžės primindavo apie bylą.

Jis pasiėmė skaitymo akinius, atsisėdo ir pasidėjo segtuvą ant kelių. Nevartė bylos dokumentų visus metus.

Katarina gyveno Kleiverveieno kelyje. Paprastą miškų apsuptą namelį nufotografavo iš visų pusių. Vienoje nuotraukoje neryškiai matėsi tolumoje ežeras. Namas ant kalvelės, maždaug šimtas metrų nuo kelio. Rudas, baltais langų rėmais, žaliomis durimis, ant palangių tušti gėlių loveliai.

Vartydamas nuotraukas pasijuto tarsi vaikščiotų vaiduoklių pilname name. Katarinos nebebuvo, bet prieangyje stovėjo jos

batai. Pilki sportiniai, rudi odiniai ilgaauliai, medpadės klumpės, šalia – ir jos vyro sandalai bei darbiniai batai. Ant kabliukų trys striukės. Koridoriuje ant komodos rašiklis ir pirkinių sąrašas, neatplėštas laiškas, laikraštis ir keli reklaminiai lankstinukai. Šalia dekoracijos apvytusi rožių puokštė. Prie aukštėliau kabančio veidrodžio prilipinti keli lapeliai – ant vieno matyti data ir laikas, ant kito – vardas ir telefono numeris, ant trečio – trys pirmosios vardo raidės ir pinigų suma. AML 125 kronos.

Ant lovos praviras jos drabužių prikrautas lagaminas, veikiausiai ketino kuriam laikui išvykti. Jame matyti dešimt porų kojinių, dešimt apatinių, dešimt marškinėlių, penkerios kelnės, keturi megztiniai, penkios liemenėlės, penkeri marškinėliai ir treningas. Lagamino turinys keistas, nors Vistingas taip ir nesuprato, kodėl. Pasirinkimas atrodė toks suplanuotas ir formalus, kad piršosi mintis, jog jį sukrovė kažkas kitas, galbūt net ne jai.

Jis vartė toliau. Ant svetainės stalo penkios iš lentynos paimtos knygos. Kelias jų Vistingas perskaitė: „Mengelės zoologijos sodas“, „Alchemikas“, „Baltieji nigeriai“. Šalia nuotrauka, kurioje matėsi Martinas Haugenas: abu stovi vaizdingoje apžvalgos aikštelėje, apsikabinę, šypsosi fotografui – veikiausiai kokiam nors pakalbintam praeiviui. Kadais ta nuotrauka buvo įrėminta, dabar išimta guli šalia stiklinės.

Virtuvėje darytos nuotraukos kėlė daugiausiai klausimų. Ant spintelės lėkštė su rieke duonos, sviestas ir stiklinė pieno. Kėdė, ant kurios ji visada sėdėdavo, nustumta nuo stalo, o ant šio – rašiklis ir tai, kas buvo pavadinta tiesiog „Katarinos kodu“.

Vistingas prisimerkęs toliau tyrinėjo fotografijos kopiją – joje matėsi trimis vertikaliais stulpeliais surašyti skaičiai. Iki šiol niekam nepavyko iššifruoti, ką jie galėtų reikšti.

Plušo paslaptingos žinutės reikšmės ieškodami ne tik policijos ekspertai, bet ir krašto apsaugos kriptologai, tačiau taip

nieko ir nelaimėjo. Kodą siuntė net užsienio ekspertams, bet ir jiems popieriukas atrodė bereikšmė skaičių kombinacija.

Vistingas pasukiojo kopiją, tarsi tai galėtų ką nors pakeisti, tarsi šįkart galėtų kažkas pasikeisti ir jam galbūt pavyktų atskleisti visą prasmę.

Staiga jis pakėlė akis. Išgirdo žodžius, bet nesuprato, ką sakė dukra. Negirdėjo, kada ji atėjo.

– A? – paklausė jis, nusiėmė akinius ir paliko kabėti ant virvelės.

Lina atsisėdo su dukrele ant kelių ir ėmė jai vilkti striukę, nuavė batus ir įbedė žvilgsnį į kartoninę Vistingo atsineštą dėžę.

– Pamiršau, kad rytoj spalio dešimta, – pakartojo.

Vistingas padėjo į šalį segtuvą, ištiesė rankas į anūkę, paėmė ir pasisodino ant kelių. Mergytė jau nebebuvo panaši į kūdikį. Bejėgė būtybė, kurią prieš keturiolika mėnesių laikė rankose, jau tapo asmenybe. Prispaudęs lūpas jai prie apvalaus skruosto, garsiai pakštelėjo. Amalija sukrykštė ir pamėgino putniomis rankytėmis pačiuoti jo akinius. Vistingas juos nusikabino ir padėjo toliau nuo mažylės.

– Manai, kad ten rasi ką nors, ko dar neskaitei? – Lina parodė į segtuvą ant stalo.

Atrodė irzli ir nerimastinga.

– Ar kas nors negerai? – paklausė Vistingas.

Lina atsiduso, įkišo ranką į rankinę ir greitai judesiu išsitraukė geltoną plastikinę kortelę. Kartu iškrito lūpdažis, rašiklis, pakelis kramtomosios gumos ir kiti niekučiai.

– Gavau baudą už blogai pastatytą automobilį, – paaiškino ir, prieš pradėdama viską krauti atgal į rankinę, numetė ją ant stalo.

– 700 kronų.

Vistingas užmetė akį.

– Automobilis pastatytas nepaisant ženklo nr. 372, – perskaitė. – Kas tas ženklas nr. 372?

– Automobilį statyti draudžiama.

Vistingas nusišypsojo, pasilenkė ir nosimi patrynė anūkei skruostą.

– Mama gavo baudą, – išraiškingai tarė.

Lina atsistojo.

– Nesuprantu, kam vis dar saugai tuos popierius? – Ji nuėjo į virtuvę. – Tiek metų.

– Ar skūsi? – paklausė Vistingas. – Dėl baudos.

– Nėra dėl ko, – atsakė Lina. – Nemačiau to ženklo. Tiesiog gaila pinigų.

Grižo nešina šaukšteliu, iš krepšio pasiėmė jogurtą ir vėl pasisodino Amaliją ant kelių.

– Radai daugiau giminių? – paklausė Vistingas.

Lina nuplėšė jogurto dangtelį.

– Tik penktos ir šeštos eilės pusbrolių ir pusseserių Berge-
ne, – šyptelėjo.

– Ką reiškia šeštos eilės giminės? – paklausė Vistingas.

– Tai, kad turi bendrus proprosenelius. – Lina ėmė maitinti Amaliją.

– Apie kurį proprosenelį kalbam?

– Artūrą Torseną, – paaiškino Lina. – Mamos prosenelis.

– Niekad apie jį negirdėjau, – prisipažino Vistingas.

– Gimė Askojaus saloje 1870-aisiais, – paaiškino Lina.

Vistingas papurtė galvą ir čiupo ataskaitą, kurią ketino perskaityti.

– Manai, vartau senus popierius? – Nusišypsojo.

– To, ko ieškai, čia nerasi, – pasakė Lina. – Nesiliauji jau dvidešimt penkerius metus, bet atsakymo čia nėra.

– Dvidešimt ketverius, – pataisė Vistingas ir atsistojo. Žinojo atsakymo tikrai nerasiąs dėžėse drabužių spintoje, bet neabejojo ir tuo, kad bent vienas iš septynių šimtų šešiasdešimt trijų byloje paminėtų žmonių žino, kas nutiko tą spalio dieną prieš beveik dvidešimt ketverius metus.

Paėmęs vieną raudoną segtuvą tiesiog atvertė pasitaikiusį dokumentą. Liudininko pasisakymas. Popierius, kuriame parašyta, susiraukšlėjęs, o raidės išblukusios. Vistingas perskaitė sakinio pradžią teksto viduryje. Žinojo, kaip šis pasibaigs. Įprasta apklausa. Joje neižvelgsi nieko esminio, nerasi įdomių detalių, bet kaskart skaitydamas ją iš naujo, kaip ir kiekvieną kitą dokumentą, įsivaizduodavo, kad šį kartą aptiks detalę, anksčiau nepastebėtą, o gal viską įvertins kitoje šviesoje ir išvelgs svarbių sąsajų.

– Ruošiesi? – Linos klausimas išblaškė mintis.

Užvertė segtuvą suvokęs, kad vėl neišgirdo.

– Ar vėl ruošiesi keliauti su juo iki vasarnamio? – pakar-tojo ji.

– Su kuo? – paklausė Vistingas, nors ir suprato, ką ji turi galvoje.

– Su juo. – Lina, liūdnai žvilgtelėjusi į krūvas bylos doku-mentų, linktelėjo jų pusėn.

– Nemanau, – atsakė Vistingas.

– Bet rytoj aplankysi?

Vistingas linktelėjo. Taip jau yra. Kasmet spalio dešimtą jis lankosi pas Martiną Haugeną.

– Apgailestauju. – Padėjo segtuvą.

Žinojo, koks pasidaro, artėjant metinėms. Sena byla užvaldo sąmonę ir išstumia visa kita.

– Ką veiksi vakare? – paklausė ir nuėjo prie lango. Lauke buvo tamsu. Ant lango stiklo blizgėjo lietaus lašai.

Lina sumaitino paskutinį šaukštelį jogurto.

– Eisiu į sporto klubą. – Pastatė dukrą ant grindų. – Tikėjau-
si, kad pabūsi su ja. Jai nelabai patinka klube dirbančios auklės.

Mažoji Amalija stovėjo ant grindų ir svyravo.

– Gali palikti ją čia, – linksmi atsakė Vistingas ir suplojo
rankomis viliodamas mažylę pas save. Ji nusvyrinėjo prie sene-
lio, o šiam pačiuopus ir iškėlus į viršų, garsiai sukrykštė.

– Atsargiai, – įspėjo Lina. – Ką tik pavalgė.

Vėl pastatęs anūkę, Vistingas patraukė į gretimą kambarį
dėžės su žaislais. Grįžęs išpylė viską ant grindų ir atsisėdo šalia.

Amalija pagriebė raudoną medinę kaladėlę ir sučiulbėjo
kažką, ko Vistingas negalėjo suprasti.

– Ačiū. – Lina atsistojo. – Grįšiu po dviejų valandų.

Pamojavo, bet Amalija jau buvo taip įnikusi į žaidimą, kad
net nepastebėjo išeinančios mamos.

Dešimt minučių jie sėdėjo ant grindų kartu, bet netrukus
anūkė panoro žaisti viena.

Jam stojantis, sutraškėjo kelių sąnariai. Nuėjęs prie karto-
ninės dėžės, pasiėmė užrašų knygelę ir vėl atsisėdo ant kėdės.
Pavartė puslapius, pasiėmė akinius ir vėl užsidėjo.

Visą su tirtomis bylomis susijusią informaciją buvo sura-
šęs į šią storą mėlyną užrašų knygelę. Pirmiausia užrašydavo
raktinius žodžius ir bylos faktus, vėliau – detales, liudininkų
pasisakymus, paminėdavo svarbius dokumentus, tyrimų rezul-
tatus. Užrašų knygelė buvo bylos inkaras, joje buvo aprašyta
kiekviena jo atlikta apklausa, kiekvienas įrodymas, jos turinys
visada nulemdavo, koks bus kitas žingsnis.

Nesuprato, kodėl Lina taip nepalankiai vertina jo domė-
jimąsi sena byla. Dažniausiai ją masina neišaiškintos mįslės ir
neatsakyti klausimai. Jis iš smalsumo tapo tyrėju, o ji – žurna-
liste. Jei šakojantis keliui pasukdavo į dešinę, visada norėdavo

sužinoti, kur būtų patekusi pasukusi į kairę. Po Amalijos gimimo dukra pradėjo domėtis šeimos genealogija. Turbūt labiausiai norėjo sukurti didelę šeimą dukrai, nes šios tėvo nebuvo šalia. Bet visa tai lėmė ir giliai glūdintis noras sužinoti. Vistingas suprato, koks malonumas nuolat rasti naujų giminaičių ir pamažu aprėpti vis platesnį vaizdą. Tai mažai kuo skiriasi nuo policijos atliekamo tyrimo.

Visas Linos žurnalistinis darbas susijęs su troškimu rasti atsakymus į klausimus. Linai rūpėjo ne tik pranešti naujienas. Ji norėjo sužinoti, kas už to slypi. VG redaktorius tai vertino. Darbdaviai norėjo Liną išsaugoti, todėl pratęsė jai motinystės atostogas ir tikėjosi, kad grįš ir vėl darbuosis visu etatu.

Vistingas nenorėjo, kad Lina gilintųsi į Katarinos bylą, bet stebėjosi, kad dukra visiškai nesidomi. Gal todėl, kad byla visada buvo jai prieinama. Kai dingo Katarina Haugen, Lina buvo šešerių. Priprato, kad tėvas vis išsitraukia senus popierius ir po juos rausiasi. O gal ji, kaip ir daugelis kitų, tiesiog pasitenkino visiems girdėtu paaiškinimu. Kad prieš dvidešimt ketverius metus tamsią spalio naktį Katarina Haugen baigė gyvenimą savižudybe.

Bet kur tada palaikai?

Kiti laikėsi versijos, kad įvyko nelaimingas atsitikimas. Kad ji išėjo pasivaikščioti, parkrito ir taip ir liko ten gulėti. Bet tai kėlė daugiau klausimų nei atsakymų.

Net jei Katarina ir dingo dėl šių priežasčių, ramybės nedavė kiti dalykai. Dėl to Vistingas kasmet iš naujo įnikdavo į bylą. Pavyzdžiui, neįmenamas kodas ant stalo, kaimynas, kurio niekada neperprato, ir jos tėvas, kurio tapatybė nežinoma. Taip pat – keturiolika raudonų rožių.

Amalija atsistojo ir stovėjo savo pasaulyje, įsikibusi į porankį, čiulpdama ryškų plastikinį barškutį.

Vistingas nusišypsojo jai, tada atvertė segtuvą ir rado apklausą vienos iš paskutinių mačiusių Katariną gyvą. Jos draugė Mina Riud. Dainavo su Katarina tame pačiame chore, pažinojo viena kitą penkerius metus. Kelias paskutines savaites Katarina nesilankė choro repeticijose. Paskambinusi draugei paaiškino, kad prastai jaučiasi, trūksta energijos. Taigi, dvi dienas prieš Katarinai pradingstant, Mina pas ją apsilankė. Draugė tikrai atrodė išblyškusi ir pavargusi. Ją tikrai kažkas slėgė, pamane Mina, bet tiesiai šviesiai uždavusi keletą klausimų išgirdo tik tiek, kad Katarina pradėjo gerti vitaminų ir tikisi netrukus pasijausianti geriau. Per apklausą Mina prisipažino pastebėjusi, kad pastaraisiais metais Katarina labai pasikeitė. Anot Minos, draugė visada buvo gyvybinga ir laiminga. Ji paminėjo žodžius „trykštanti energija“. Bet vėliau turbūt nutiko kažkas, kas pakeitė jos asmenybę. Ji leido laiką namie, į miestą išeidavo retai, beveik nebūdavo su draugais. Tapo užsidariusi ir depresyvi, tyli.

Viena apklausos pastraipa itin sudomino Vistingą. Atrodė, kad Katarina saugo tamsią paslaptį, pareigūnui atviravo Mina Riud. Atrodė, ji kažką slepia ir niekam negali apie tai prasitarti.

Prieš Katarinai dingstant, ne vienas žmogus įvertino ją kaip depresyvią – tiek draugai, tiek bendradarbiai. Daug kas manė, esą tai susiję su tuo, kad ji ilgisi šeimos ir draugų iš Austrijos.

Vistingas permetė akimis tekstą, perskaitė dar kelias pastraipas ir Minos Riud teiginius. Staiga įsigilino į sakinį, apie kurį anksčiau nesusimąstė. Jame rašoma, kaip Mina Riud bando prisiminti, kada su Katarina kalbėjosi apie austrą, – jį draugė pasakojo sutikusi prieš dvi dienas. Susipažinę visai netikėtai, vyriškis tiesiog priėjęs ir pasiteiravęs, ar kėdė prie jos staliuko laisva, o Katarina, išgirdusi akcentą, pasidomėjusi, ar tik jis ne iš Austrijos. Jai buvę malonu susitikti žmogų iš gimtinės.

Siekdami nustatyti to vyro tapatybę, pareigūnai pasitelkė begales išteklių. Todėl buvo labai svarbu išsiaiškinti, kada tiksliai jie susitiko. Mina teprisiriminė, kad tai įvyko vieną popietę rugpjūčio vidury.

Vistingas perskaitė tuos žodžius, pamastė, kas už jų slypi.

Dar kartą perskaitė sakinį: tai įvyko vieną popietę rugpjūčio vidury.

Čia trūksta vieno žodžio. Jis visą laiką skaitė sakinį taip, tarsi būtų parašyta: „Tai įvyko vieną popietę rugpjūčio vidury“, bet trūktų žodžio „vieną“. Įprasta klaida. Ir pats tokių pridaro. Ne visi žodžiai, kurie rezgasi mintyse, patenka ant popieriaus. Skaitydamas iš naujo, tiesiog pergudrauji smegenis, kad tas žodis ten yra, nes išties neskaitai sakinio žodis po žodžio – tik perbėgi akimis.

Kad trūksta vieno žodžio – nieko nereiškia. Ir nieko nekeičia. Bet jam vis tiek kilo minčių, kad šiame didelės apimties tyrime gali būti ir daugiau dalykų, į kuriuos jis neatkreipė dėmesio.

Padėjęs ataskaitą į šalį, nuėjo prie artimiausios šūsnies popierių dar labiau susidomėjęs ir užsidegęs. Kai kas nors pradingsta taip kaip Katarina, būna keturios galimybės: savižudybė, nelaimė, pabėgimas arba nusikaltimas. Jie ištyrė visas teorijas, taip pat ir galimybę, kad ji niekam nesakiusi išvažiavo iš šalies, norėdama pradėti naują gyvenimą. Gal tėvynėje, o gal bet kurioje pasaulio vietoje.

Vistingas niekada netikėjo, kad Katarina dingo savo valia. Nors niekas nerado nei kūno, nei nusikaltimo vietos, Katarinos bylą jis visada vertino kaip žmogžudystės bylą. Priėjo tokią išvadą ne dėl vieno kurio dalyko, o dėl aplinkybių visumos. Lagamino ant lovos, iš lentynos paimtų knygų, nuotraukos, išimtos iš rėmelių. Ir kodo, palikto ant virtuvinio stalo.

Vėl susirado fotokopiją ir įsižiūrėjo iš naujo. Trys šiek tiek lenkti brūkšniai dalino lapą ir sudarė du stulpelius. Apačioje – skersai nubrėžtas brūkšnys. Visur kitur prirašyta skaičių. 362 apibrauktas ir parašytas dviejose vietose. Taip pat – skaičius 334. Skaičius 18 irgi parašytas dukart bei įbrėžtas į kvadratą. Ant lapo matėsi ir skaičiai 206, 613, 148, 701, 404 ir 49. Slapta informacija intrigavo ir dėl to, kad pliuso ženklas buvo padėtas vienoje puslapio pusėje, o vertikali dalis buvo gerokai ilgesnė nei horizontali, todėl jis panėšėjo į religinį simbolį, kryžių. Ant jo juodu rašikliu braukyta pirmyn atgal, kol popieriuje beveik atsirado skylė.

Vistingas vėl sėdėjo ir spoksojo į kryžių ir skaičius. Šįkart jam atrodė, kad kažkas veikia sąžmonę, kad skaičiai atskleidžia kažkokią prasmę.

Giliai įkvėpęs sulaukė kvėpavimą. Būtent tokios kibirkštėlės ir tikėjosi, kai išsitraukė senos bylos dokumentus. Kai vylėsi, kad per pastaruosius metus patyrė – išgirdo, pamatė ar dar kaip nors sužinojo, – kažką, kas praturtino jo patirtį taip, kad vėl perskaitęs dokumentus galėtų juos įvertinti kitaip. Kad per pastaruosius dvylika mėnesių jo sąžmonėje įstrigęs atsakymas, nuotrauka ar nereikšminga detalė padės išaiškinti bylą.

Norėdamas padėti protui duoti atsakymą, ėmė skaityti skaičius garsiai: 206, 613, 148...

Mažoji Amalija mėgdžiojo jį. Bandė ištarti tuos pačius skaičius ir juokėsi iš nesėkmingų savo pastangų.

Vistingas žvilgtelėjo į anūkę. Aplink burną išplitusi mėlyna spalva, rankoje rašiklis. Perkandus šį kiaurai, per rankas nutekėjo tušas.

Ji gurguliavo, kikenė ir vėl įsikišo rašiklį į burną.

Vistingas numetė į šalį popierius, nuskubėjo prie anūkės ir atėmė rašiklį.

Jos lūpos, dantys, liežuvis ir visa apatinė veido dalis buvo nusėti mėlynomis dėmėmis. Paėmęs į glėbį, Vistingas nuėjo į vonią, atsuko čiaupą ir pakėlė virš kriauklės. Prisipylęs sau ją vandens, paprausė veidą, paskui dar kartą. Amalija pradėjo spiegti, bet jis pasisėmė dar vandens ir kliustelėjo ant jos – tiesiai į burną. Amalija kosėjo ir spjaudėsi. Nudažytas vanduo tekėjo į kriauklę. Nepaisydamas mažylės prieštaravimų, ir toliau plovė jai veidą. Kol įsitikino, kad burnoje nebeliko tušo. Tada atsisėdo ant unitazo dangčio su anūke ant kelių ir bandė ją paguosti.

– Viskas OK, – stengėsi kalbėti linksmai.

Amalija šiek tiek nusiramino. Vistingas išsitraukė iš kišenės telefoną, paskambino greitosios pagalbos numeriu ir trumpai papasakojo, kas nutiko.

Slaugytoja paklausė vaiko vardo.

– Ingrida Amalija Visting, – atsakė ir padiktavo gimimo datą.

Girdėjo, kaip kitame linijos gale barška klaviatūra.

– Kiek tušo nurijo? – paklausė slaugytoja.

– Nežinau, – prisipažino Vistingas ir nunešė Amaliją atgal į svetainę. Rašiklis gulėjo ant grindų, ant kilimo mėlynavo dėmė.

– Širdelėje likę tik pusė, – įvertino, – bet didžioji dalis turbūt pateko ant drabužių ir rankų.

– Dažniausiai mažas kiekis tušo visai nekenksmingas, – nuramino slaugytoja. – Blogiausia būtų, jei būtų nurijusį plastiko gabaliukų.

Vistingas apžiūrėjo rašiklį ir pamatė, kad galiukas nukąstas.

– Kas tokiu atveju galėtų nutikti? – paklausė.

– Gali įstrigti gerklėje, – atsakė slaugytoja. – Bet greičiausiai jai viskas gerai. Mergaitei gali skaudėti pilvą, bet visi likučiai turbūt pasišalins natūraliai.

Vistingas padėjo ir vėl nusinešė Amaliją į vonią, susišlapi-
no rankšluostį ir bandė nuvalyti veidą bei pirštukus. Tai nepadėjo,
bet mėlyna spalva šiek tiek pabluko. Tada susirado savo dantų še-
petuką, užspaudė pastos ir bandė išvalyti nudažytus jos dantukus.
Amalija priešinosi ir vėl pravirko. Jis pasidavė, nusinešė ją į sve-
tainę ir laikydamas ant kelių atsisėdo ant kėdės. Patirta baimė per-
augo į irzlumą. Vistingas irgi susierzino dėl savo neapdairumo.

Amalija vis dar verkė. Buvo tikrai pavargusi, tad lengvai
pajuto jo nerimą. Prispaudęs mažylę prie klubo, jis atsistojo ir,
surinkęs viską, kas susiję su Katarinos byla, sudėjo atgal į dėžę.
Vienas segtuvų nebuvo užverstas, palaidi lapai pasklido ant sta-
lo ir grindų. Sugriebęs sugrūdo juos į didelę dėžę, visai nesuk-
damas galvos, kad šie susiglamžys arba pasimes iš įprastinės
vietos. Tenorėjo viską pašalinti.

Perkėlęs Amaliją ant kito klubo, uždengė didelės kartoni-
nės dėžės dangtį ir paspyrė prie sienos. Tada atsisėdo ant žemės
kartu su Amalija ir išžiūrėjo į mergytę. Drabužiai sugadinti.
Vis tiek netrukus išaugs, bet jis pasisiūlys Linai nupirkti naujus.

Sugrįžus Linai, mažylė nebeverkė, su seneliu dėliojo vieną
ant kitos medines kaladėles.

Pamačiusi, kad jie žaidžia, Lina nusišypsojo, o pastebėjusi
mėlyną spalvą Amalijai aplink burną ir ant drabužių, sustingo.

– Kas nutiko? – Paėmė dukrą ant rankų.

– Pasiėmė rašiklį, – atsakė Vistingas.

– Neprižiūrėjai?

– Ji labai greitai.

– Bet ar buvai su ja?

– Žinoma, – gynėsi Vistingas. – Bet tiesiog staiga ji sėdi ten
dėmėtu veidu. Manau, tai tavo rašiklis. Turbūt iškrito tau iš ran-
kinės, kai rodei man baudą už ne vietoje pastatytą automobilį.

Lina paseilėjo pirštą ir pradėjo trinti dukrai smakrą.

– Kalbėjau su greitosios pagalbos skyriumi, – aiškino Vistingas. – Mažas tušo kiekis nepavojingas. Sunkoka išplauti, bet grėsmės nekelia.

Lina atsiduso.

– Parsivešiu namo, išmaudysiu.

Ji atsėdėjo ant kėdės ir pradėjo rengti dukrą.

– Galiu nupirkti jai naujų drabužių, – pasakė. – Arba bent sumokėti už juos.

Lina papurtė galvą.

– Nesuk dėl to galvos. – Atsistojo. – Ačiū, kad sutikai ją prižiūrėti.

– Atleisk, – tarė Vistingas. – Veikiausiai esu netikusi auklė.

Lina šyptelėjo.

– Viskas gerai. – Žvilgtelėjo į dėžę su bylos dokumentais. – Būk geras, prisimink, kad šį savaitgalį ateina Tomas.

Tomas – jos brolis dvynys, kariuomenės sraigtasparnio pilotas, grįžtantis namo tik kelis kartus per metus.

– Iškepsiu picą, – entuziastingai pažadėjo Vistingas.

Jis gamino šį patiekalą Linos ir Tomo paauglystės metais. Kiekvieną penktadienį grįžęs iš darbo minkydavo picos tešlą. Lina su Tomu sudėliodavo visus ingredientus. Jie tęsė šią tradiciją, kol Tomas išėjo į armiją.

– Mes ateisim. – Lina apsikabino dukrą. – Ar pasakysi seneliui „atia“?

Vistingas priėjo prie jų ir kiekvieną apsikabino, tada padėjo iki durų ir krapnojančiam lietui žvilgsniu sekė, kol abi įėjo į Linos namą gatvės gale.

Jis pamelavo, suvokė, kaip lengva buvo pasakyti buvus su Amalija, užuot prisipažinus, kad buvo įnikęs į Katarinos bylą.

Ne tik pamelavo, bet ir suvertė dalį atsakomybės Linai apkaltindamas, kad tarp mažylės žaislų pateko jos rašiklis.

Uždaręs duris sugrįžo į svetainę ir sustojęs įsistebeilijo į kartoninę dėžę, nustumtą prie sienos.

Be melo neatliksi jokio tyrimo. Visi meluoja. Retas riečia melą tiesiai į akis, bet dauguma vienaip ar kitaip vengia tiesos. Kalba dviprasmiškai, ką nors nutyli, perdeda, norėdami tapti įdomesni, kažką pagražina arba nuslepia informaciją, dėl kurios gali pasirodyti prastai. Be to, taip jau būna, kad dažniausiai žmones klaidina atmintis, prisiminimai labai skiriasi nuo to, kas iš tikrųjų įvyko. Ir, užuot prisipažinę, kad neatsimena, tuščius atminties plotus jie tiesiog užpildo tokiais įvykiais, kurių tikėtusi, o tai dažnai nulemia kitų girdėti ar matyti dalykai. Norint atskleisti tokį melą, reikia turėti kitokios informacijos ir galėti įrodyti.

Pasilenkė paimti Amalijos apgraužto rašiklio. Šalia jos dantukų žymių matėsi Norvegijos policijos ženklas. Tai jo rašiklis. Svarstė, pasakyti Linai ar tiesiog viską pamiršti. Kad ir kaip ten būtų, rašiklio pasilikti neverta, nunešęs į virtuvę išmetė į šiukšlių dėžę. Tada grįžo į svetainę, atidarė dėžę ir vėl išsiėmė bylos užrašus.